

Lakiosasto

15.10.1998

Työeläkelaitoksille

HALLITUKSEN ESITYS LAPSEN ELATUSAVUN PERINNÄSTÄ

Hallituksen esitys eduskunnalle lapsen elatusavun perintää koskevan lainsäädännön uudistamisesta (HE 128/1997 vp).

1

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on sekä tehostaa elatusapua koskevaa ulosotoperintää että yksinkertaistaa perintäjärjestelmää kuitenkin niin, ettei myöskään elatusvelvollisen asema muodostuisi kohtuuttomaksi.

Elatusapusaatavan vanhentumisaikaa ehdotetaan lyhennettäväksi nykyisestä kymmenestä vuodesta viiteen vuoteen eikä tätä vanhentumista voisi nykyiseen tapaan katkaista. Myös palkasta ja siihen rinnastettavista tuloista kuten eläkkeistä elatusapu olisi ulosmitattavissa viiden vuoden ajan.

Edelleen ehdotetaan, että elatusavun etuoikeus konkurssissa ja ulosmittauksessa paranisi. Elatusapusaatava olisi etuoikeutettu suhteessa muihin velkoihin viiden vuoden ajalta. Nykyisin elatusapurästtit ovat ulosmitattavissa palkasta ja eläkkeestä kolmen vuoden ajan, ja etuoikeutettua on vain lapsen saatava yhden vuoden ajalta.

Elatusavulle ehdotetaan korkolain mukaista, vuosittain vahvistettavaa viivästyskorkoa, joka vanhentuisi viidessä vuodessa.

Elatussaatava vanhentuu viidessä vuodessa

Elatusapusaatavaan sovelletaan nykyisin yleistä 10 vuoden vanhentumisaikaa. Tällä 10 vuoden vanhentumisajalla ei kuitenkaan ole suurtaakaan tosiasiallista merkitystä, koska sen jälkeen kun elatusapuerä on ollut erääntyneenä kolme vuotta, sitä ei ole voitu ulosmitata palkasta eikä eläkkeestä.

Lakiosasto

15.10.1998

Näin ollen esitetäänkin, että elatusapusaatavan vanhentumisaika lyhenisi viiteen vuoteen eikä vanhentumisaikaa voisi katkaista. Edelleen esitetään, että kaikki saman kalenterivuoden aikana erääntyneet elatusapuerät vanhentuisivat yhdessä erässä ja vanhentumisaika alkaisi erääntymistä seuraavan kuukauden alusta.

Elatusavun ulosmittaus eläkkeestä

Ulosottolain rajoitus, jonka mukaan palkkaa ja siihen rinnastettavaa tuloa kuten eläkettä ei saa ulosmitata lapselle maksettavan kolmea vuotta vanhemman elatusavun perimiseksi, on tosiasiallisesti merkinnyt eräänlaista erityisvanhentumisaikaa, jota ei ole voitu katkaista.

Esityksessä ehdotetaan, että kolmen vuoden aikarajoitus poistettaisiin ulosottolaista, jolloin elatusapu olisi ulosmitattavissa palkasta ja eläkkeestä koko viiden vuoden vanhentumisajan.

Etuoikeus

Esityksessä ehdotetaan, että määräajoin suoritettavaan elatusapuun perustuvilla saatavilla olisi etuoikeus konkurssissa ja ulosmittauksessa. Säännös koskisi sekä varsinaista elatusapua, että elatustuen maksamiseen perustuvaa kunnan takautumissaatavaa.

Etuoikeutta koskeva aika säädettäisiin vanhentumisaikaa vastaavaksi eli viideksi vuodeksi.

Viivästyskorko

Esityksessä ehdotetaan, että määräajoin suoritettavaan elatusapuun perustuva saatava tulisi korkolain piiriin ja näin se tuottaisi korkolain mukaista viivästyskorkoa. Korkolakia ei sovellettaisi kunnan takautumissaatavaan, vaan se pysyisi edelleen korottomana.

Koron laskentamalli perustuisi kunakin kalenterivuonna kuukausittain suorittamatta olevan elatusapurästin keskimääräiseen suuruuteen kuukauden viimeisenä päivänä (keskialdo). Ehdotetussa laskentamallissa viivästyskorkoa ei laskettaisi normaaliin tapaan päiville vaan täysille kuukausille.

Elatusvelvolliselta kertyvä suoritus kohdennettaisiin ensin erääntyneen elatusavun ja vasta sen tultua maksetuksi viivästyskoron suoritukseksi.

Myös korkosaatava vanhentuisi viidessä vuodessa, eikä sen vanhentumista voitaisi katkaista.

Voimaantulo

Uudistus liittyy uuteen elatusturvalakiin ja uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan elatusturvalain kanssa samanaikaisesti vuoden 1999 alusta. Ennen lain voimaantuloa erääntyneet elatusapusaatavat vanhentuisivat viidessä vuodessa lainvoimaantulovuoden jälkeen.

Lakiosasto

15.10.1998

2

ESITYKSEN TILAAMINEN

Sekä suomen- että ruotsinkielistä hallituksen esitystä voi tilata Oy Edita Ab:stä, puhelin (09) 5660 566.

ELÄKETURVAKESKUS

Helena Tapio

Riitta Korpiluoma